

Jordi Coca

Escriptor

Des que va debutar l'any 1971 amb la novel·la 'Un d'aquells estius (Els Lluïsos)', Jordi Coca ha publicat una trentena més de llibres. Dos anys després d'En caure la tarda', canvia de registre i d'editorial amb 'El diable i l'home just' (Galàxia Gutenberg)

MARC ROVIRA

“El Bé i el Mal són una sola cosa”

◆◆◆◆◆ Jordi Nopca

Té 67 anys però encara no se sent “vell”. Compagina la docència amb l'escriptura de novel·les i amb els muntatges teatrals: l'any que ve estrenarà *Mots de ritual per a Electra*, de Josep Palau i Fabre, al TNC, i *El teatre i la pesta*, d'Antonin Artaud, en el marc del festival Grec. En quatre dècades llargues de trajectòria, que arrenquen el 1971 amb *Un d'aquells estius (Els Lluïsos)*, Jordi Coca ha guanyat bona part dels premis literaris del panorama català, entre els quals hi ha hagut el Documenta per *Mal de lluna* (1987), el Sant Jordi per *Sota la pols* (2000) i el Sant Joan per *La nit de les papallones* (2009).

Dos anys després de publicar *En caure la tarda* (2012), Coca presenta una nova novel·la, canviant el segell de tota la vida, Edicions 62, per Galàxia Gutenberg. *El diable i l'home just* és un conjunt d'epístoles que el psiquiatre Víctor Marçal-Büngeler envia a diverses persones que ha co-

negut al llarg de la vida. Arrenca amb una violenta i ressentida carta a la seva dona –que ha marxat a viure a Nova York– i continua adreçant-se al·l'home just' (Galàxia Gutenberg)

El llibre l'encapçala una frase del llibre de Job: “Si he de morir, per què viure encara?”

Aquesta és la tercera pota. *El diable i l'home just* és una versió libèrrima del llibre de Job. Déu et dona les coses i Déu te les pren. Jo no sóc creient, però és un llibre que m'ha agradat molt sempre. El llibre de Job té un rerefons profundament existencialista. “Si he de morir, per què viure encara?”, ho podria firmar perfectament Albert Camus.

“JO NO VULL FORMAR PART D'UN CATÀLEG ALEATORI I QUE RESPONGUI ALS INTERESSOS ESPURIS DEL MERCAT”

A la primera carta que el personatge envia al Xavier, l'amant de la Paula, diu: “Déu ens ho dona i Déu ens ho pren, oi que aquesta és la idea que tu proclames? Una idea que jo no puc acceptar perquè si Déu fos així de frívol hauríem d'admetre que el seu poder és satànic”. El llibre té un punt de fúria important, sobretot a l'inici.

Forma part de l'actitud del personatge, sobretot al principi, perquè hi ha una evolució cap a l'intent de demanar perdó. La qüestió que s'està dilucidant no és si Déu et dona o et pren res, sinó quina responsabilitat tenim en els actes que fem i en com es produeixen les coses. Passi el que passi, per acció o per defecte, nosaltres n'acabem sent responsables. Això també és molt existencialista. A *El diable i l'home just* hi ha fúria, una suficiència del personatge, que està satisfet del que ha aconseguit, malgrat que hi ha coses que menysprea, ja des de l'inici. El psi-

quiatre no vol anar a l'hospital, no li interessa tant com els seus clients privats, malgrat que la majoria d'aquests tinguin molt poca cosa.

A la novel·la explica diverses trobades del protagonista amb el dimoni. Existeixen, el Bé i el Mal?

El Bé i el Mal són una sola cosa. Nosaltres després en fem subclassificacions acadèmiques, n'hi diem Leviatan o el Dimoni... L'existència animal o vegetal conté el Bé i el Mal. El nostre organisme és una màquina podrida de bacteris i depèn de com adopta una forma de salut o de malaltia. Vivim, però mentrestant ens anem podrint. I quan morim s'engega un procés de regeneració.

¿Per què ha deixat Grup 62 i ara publica amb Galàxia Gutenberg?

Grup 62 s'ha convertit en una cosa intolerable. La mort de Josep Maria Castellet ho ha escenificat. Jo no vull formar part d'un catàleg aleatori i que respongui als interessos espuris del mercat. En nom del mercat ens han aniquilat com a societat, han liquidat la classe mitjana i s'ha intentat destruir tot el que s'havia aconseguit durant el segle XX. En nom del mercat hem hagut de retroalimentar els bancs i estem fent que els rics siguin més rics i els pobres, més pobres. Això també ha passat al món editorial i jo no en vull formar part. El que jo crec que he de fer, tingui raó o no, m'equivocui o no, no vol passar per un èxit que duri tres dies i prou.

El seu personatge ha comès alguns crims i a mesura que la novel·la va avançant la culpa es manifesta. Aquesta culpa individual es pot extrapol·lar a la societat actual, que s'ha dedicat en part a la recerca total del benefici i s'ha anat replegant en l'egoisme.

Els lectors haurien de saber que quan parlo de culpa no estic dient el que diuen els banquers i la dreta: “Vostès estan vivint per sobre les seves possibilitats i s'han endeutat”. No, aquest no és el problema. La culpa és, en tot cas, la responsabilitat que tenim els ciutadans d'haver construït una societat injusta i precisament haver-ho fet en nom de la justícia. Crèiem que construïem l'Europa perfecta, que seria una mena d'oasi en el món mundial i resulta que no, que és una merda de dalt a baix, hem construït un forat negre que ho està xuclant tot. Els partits que continuen guanyant les eleccions són partidaris d'un sistema suïcida, que no va enlloc. En aquest sentit sí que som responsables: nosaltres lluitem amb el vot i els resultats no reflecteixen l'actitud d'una societat que s'estigui construint a partir del concepte de justícia. ◆◆